

Klímaegyezménnyel a gleccserek olvadása ellen

Nemrégiben ellátogattam a sarkvidékre, ahol egy – néhány éve még hatalmas jégtömeget képező – gleccser maradványait láttam. Összeomlott. Nem elolvadt, összeomlott. Kilenc órát utaztam hajóval a világ legészakibb településére, hogy elérjem a sarkkört. Néhány év múlva ugyanez a hajó talán már akadálytalanul hajózhat egészen az Északi-sarkig. A sarkvidék 2030-ra gyakorlatilag elvesztheti teljes jégtakaróját. A tudósok figyelmeztettek, hogy a sarkvidéken nagyon gyors változások zajlanak. Ami még ennél is rosszabb, ezek a változások az általános felmelegedést is gyorsítják. Az olvadó fagyott réteg egy olyan üvegházhatású gázt, a metánt enged szabadjára, ami hússzor súlyosabb hatást vált ki, mint a szén-dioxid. A Grönlandon olvadó jég pedig a tengerszint emelkedésének rémével fenyeget.

Ugyanakkor az üvegházhatású gázok kibocsátásának mértéke egyre növekszik. Ezért szeptember 22-re, az ENSZ keretén belül összehívtam egy különleges, a klímaváltozással foglalkozó csúcsot a világ mintegy száz vezetőjének. Ez a történelem valaha volt legnagyobb ilyen jellegű, államfőket és kormányfőket is érintő találkozója volt. Az előttünk álló feladat az, hogy a klímaváltozás váltságát egy biztonságosabb, tisztább, fenntartható zöld növekedéssé változtassuk mindnyájunk érdekében. A kulcs Kopenhága, ahol decemberben a kormányok azért fognak összegyűlni, hogy megtárgyaljanak egy új, globális klímaegyezményt. Tisztességes, hatásos és nagyra törő egyezmény kell Kopenhágában. Ha ez nem jön össze, a jövő nemzedékei fizetik meg az árát.

A klímaváltozás korunk legjelentősebb geopolitikai problémája. Fenyegeti egyaránt a piacokat, a gazdaságokat és a fejlődésben elért eredményeket. Kimerítheti az élelmiszer- és víztartalékokat. Konfliktusokat és migrációt idézhet elő. Destabilizálhatja az így is ingatag társadalmakat, sőt: kormányzatok összeomlását is előidézheti. Egy szakértői anyag szerint a gázkibocsátásnak világszerte maximum tíz éven belül el kell érnie csúcspontját, ha el akarjuk kerülni, hogy a ma a kezünk közül lassan kicsúszó természeti erőnk elszaba-

duljanak. Tíz év pont annyi, mint amennyi sok résztvevőnek a politikai pályafutásából hátravan. A klímaváltozási válság éppen az utolsó pillanatig áll őrt fölöttünk.

Van más lehetőség is: a környezetbarát technológián és a mai intenzív szénhasználat ellentétben az alacsony kibocsátásokat engedélyező irányelvnek alapuló fenntartható növekedés. Számos nemzeti ösztönző csomag, amely a globális gazdasági válság idején látott napvilágot, tartalmaz környezetbarát irányvonalat, ami munkahelyeket teremt, és az egyes országokat olyan helyzetbe hozza, hogy a XXI. század tiszta energiájú gazdaságában majd kiemelkedhetnek.

A kulcs egy globális klímaegyezmény, ami visszafogja az üvegházhatású gázok kibocsátást, és a Föld átlaghőmérsékletét megtartja egy tudományos szempontból biztonságos szinten. Egy egyezmény, ami katalizátorként hathat a tiszta energiát használó növekedésre. Mindennél fontosabb azonban, hogy az egyezmény megvédje és segítse azokat, akiket a klímaváltozás hatásai a leginkább veszélyeztetnek. Amire szükség van, az politikai akarat, méghozzá a legmagasabb szinten: elnökök és miniszterelnökök részéről.

Azt várom el a vezetőktől, hogy minden erejükkel latba vetve próbálják meg megoldani azokat a fontos politikai kérdéseket, amelyek a tárgyalásokat oly sokáig gleccserekre jellemző lassúságra kárhoztatták. Ez a kifejezés ironikus

módon – egészen a legutóbbi időig – azt jelentette: lassú. De a gleccserek gyorsabban olvadnak, mint ahogy a megőrzésükre irányuló emberi törekvések haladnak. Kopenhágában nem kell minden apró részletet tisztázni. De egy sikeres, a Föld egészségét magában foglaló klímaegyezményhez szükség van minden ország bevonására. Számomra ezek a siker mérőszámok.

Először is minden országnak meg kell tennie, amit csak megtehet, hogy a kibocsátás összes jelentős forrását korlátozza. Az iparosodott országoknak tovább kell szigorítaniuk csökkentési célkitűzéseiket, amelyek jelenleg távolról sem közelítik a szükségesnek mondott értékeket. Másodszor: egy sikeres megállapodásnak segítséget kell nyújtania ahhoz, hogy a leginkább veszélyeztetettek alkalmazkodni tudjanak a klímaváltozás elkerülhetetlen hatásaihoz. Harmadszor: a fejlődő országoknak tőkére és technológiára van szüksége ahhoz, hogy gyorsabban tudjanak továbblépni az alacsony kibocsátással együtt járó fejlődés irányába. Az egyezménynek ugyanakkor fel kell oldania a magánbefektetések uralmát a szénpiacon. Negyedszer: az erőforrásokkal úgy kell igazságosan gazdálkodni, hogy mindeki szóhoz jusson.

Az idén Kopenhágában kiváló lehetőség áll előttünk. Nemcsak arra van lehetőség, hogy elkerüljük a katasztrófát, hanem arra is, hogy alapvető változást indítsunk a világgazdaságban.

(Magyar Nemzet nyomán)

Helyreigazítás

A júl-aug. EL 240. oldalán megjelent Katona-Szemethy-Csépanyi cikk összefoglalójába hiba csúszott.

„A száraló erdőszerkezet kialakításának előrehaladtával, az újulati szintből kinövő faegyedek és facsoportok csökkentik ezt a kínálatot, jöllehet a vágásos erdő minden helyzetben több lehetőséget ad a táplálkozásra. Az a szintű vadállomány jelenthet minden esetben megoldást, amely mellett a főfafaj és a termőhelynek megfelelő elegyfajok megfelelő arányban és minőségben történő folyamatos megjelenése és

fejlődése biztosítható. Természetesen ez időről időre állandóan változik és az erdőkezelő állandó figyelme, a folyamatok dinamikus követése, értelmezése, a szükséges beavatkozások megtétele új kihívást jelent az ilyen típusú erdők kezelői számára.”

Az első mondat helyesen:

„A száraló erdő szerkezet kialakításának előrehaladtával, az újulati szintből kinövő faegyedek és facsoportok csökkentik ezt a kínálatot, jöllehet a száraló erdő a vágásos erdőnél minden helyzetben több lehetőséget ad a táplálkozásra.”

* ENSZ főtitkár